

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a patra)

16 septembrie 2013 *

„Concurență — Înțelegeri — Piețele belgiană, germană, franceză, italiană, olandeză și austriacă ale produselor și accesoriilor pentru baie — Decizie de constatare a unei încălcări a articolului 101 TFUE și a articolului 53 din Acordul privind SEE — Coordonarea unor creșteri de prețuri și schimbul de informații comerciale sensibile — Imputabilitatea comportamentului ilicit — Amenzi — Orientările din 2006 privind calcularea quantumului amenzilor — Gravitatea încălcării — Coeficienți — Circumstanțe atenuante — Reducerea quantumului amenzii — Valoare adăugată semnificativă”

În cauza T-408/10,

Roca Sanitario, SA, cu sediul în Barcelona (Spania), reprezentată de J. Folguera Crespo și de M. Merola, avocați,

reclamantă,

împotriva

Comisiei Europene, reprezentată inițial de F. Castillo de la Torre, de A. Antoniadis și de F. Castilla Contreras, ulterior de F. Castillo de la Torre, de A. Antoniadis și de F. Jimeno Fernández, în calitate de agenți,

pârâtă,

având ca obiect o cerere de anulare în parte a Deciziei C(2010) 4185 final a Comisiei din 23 iunie 2010 privind o procedură în temeiul articolului 101 TFUE și al articolului 53 din Acordul privind SEE (cazul COMP/39092 – Produse și accesorii pentru baie) și, cu titlu subsidiar, o cerere de reducere a quantumului amenzii aplicate reclamantei în această decizie,

TRIBUNALUL (Camera a patra),

compus din doamnele I. Pelikánová, președinte, K. Jürimäe (raportor) și domnul M. van der Woude, judecători,

grefier: domnul J. Palacio González, administrator principal,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 6 martie 2013,

pronunță prezenta

* Limba de procedură: spaniola.

Hotărâre¹

[omissis]

Procedura și concluziile părților

- 29 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 8 septembrie 2010, reclamanta a introdus prezenta acțiune.
- 30 Pe baza raportului judecătorului raportor, Tribunalul (Camera a patra) a decis deschiderea procedurii orale și, în cadrul măsurilor de organizare a procedurii prevăzute la articolul 64 din Regulamentul de procedură al Tribunalului, a adresat celor două părți întrebări scrise, la care acestea au răspuns în termenul stabilit.
- 31 Pledoariile părților și răspunsurile acestora la întrebările orale adresate de Tribunal au fost ascultate în ședința din 6 martie 2013.
- 32 Reclamanta solicită Tribunalului:
- anularea în parte a articolelor 1, 2 și 4 din decizia atacată, în măsura în care acestea o privesc;
  - cu titlu subsidiar, reducerea amenzii care i-a fost aplicată;
  - obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.
- 33 Comisia solicită Tribunalului:
- respingerea acțiunii;
  - obligarea reclamantei la plata cheltuielilor de judecată.

În drept

[omissis]

2. Cu privire la concluziile prezentate cu titlu subsidiar, prin care se solicită reducerea cuantumului amenzii aplicate reclamantei

[omissis]

Cu privire la primul argument, întemeiat pe gravitatea mai mică a încălcării pentru care s-a stabilit răspunderea în sarcina reclamantei

[omissis]

1 — Sunt redată numai punctele din prezenta hotărâre a căror publicare este considerată utilă de către Tribunal.

Cu privire la al doilea argument, referitor la orice reducere acordată, după caz, unei filiale a reclamantei

- 189 Reclamanta solicită Tribunalului să beneficieze de orice reducere a cuantumului amenzii acordată, după caz, uneia dintre filialele sale în acțiunile pe care acestea le-au formulat individual, introduse în cauzele T-411/10, Laufen Austria/Comisia, și T-412/10, Roca/Comisia. Astfel, în cazul în care, după cum susține Comisia în decizia atacată, răspunderea sa ar rezulta doar din împrejurarea că împreună cu filialele sale Roca France și Laufen Austria reclamanta constituia o întreprindere unică, reclamantei ar trebui să i se aplice orice reducere a cuantumului amenzii aplicate în solidar care ar fi acordată, după caz, filialei respective în acțiunea introdusă de aceasta.
- 190 Fără a invoca în mod formal inadmisibilitatea acestui argument, Comisia susține, în esență, că reclamanta nu se poate limita să facă trimitere la argumentele prezentate de filialele sale Roca France și Laufen Austria, în acțiunile formulate de fiecare dintre ele, pentru a beneficia de orice reducere a cuantumului amenzii care, după caz, le-ar fi acordată.
- 191 În răspunsul la întrebările adresate de Tribunal în ședință referitoare la efectul Hotărârii Curții din 22 ianuarie 2013, Comisia/Tomkins (C-286/11 P), asupra aprecierii acestui argument, Comisia a adăugat că, potrivit hotărârii respective, Tribunalul poate aplica o reducere a cuantumului amenzii care este acordată filialei și societății-mamă numai atunci când societatea-mamă și filiala sa invocă motive similare în acțiunile pe care le-au formulat individual. În schimb, din această hotărâre nu ar rezulta o extindere automată în favoarea societății-mamă a unei reduceri a cuantumului amenzii acordate unei filiale în acțiunea introdusă de aceasta.
- 192 Având în vedere argumentele părților, trebuie examinată, într-o primă etapă, admisibilitatea celui de al doilea argument invocat de reclamantă în susținerea concluziilor sale prin care solicită reducerea cuantumului amenzii, înainte de a examina, în a doua etapă, temeinicia argumentului respectiv.

Cu privire la admisibilitatea celui de al doilea argument

- 193 În această privință, trebuie amintit că, în temeiul articolului 21 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii și al articolului 44 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul de procedură, cererea introductivă trebuie să indice obiectul litigiului și expunerea sumară a motivelor invocate.
- 194 Potrivit jurisprudenței, aceste mențiuni trebuie să fie suficient de clare și de precise pentru a permite părâtului să își pregătească apărarea, iar Tribunalului să se pronunțe asupra acțiunii. Această cerință se aplică și concluziilor, care trebuie să cuprindă motive și argumente care să permită atât părâtului, cât și instanței să aprecieze temeinicia acestora (Hotărârea Tribunalului din 7 iulie 1994, Dunlop Slazenger/Comisia, T-43/92, Rec., p. II-441, punctul 183). Astfel, pentru ca o acțiune să fie admisibilă, este necesar ca elementele esențiale de fapt și de drept pe care aceasta se întemeiază să rezulte, cel puțin în mod sumar, însă coerent și comprehensibil, din însuși textul cererii introductive. În această privință, deși cuprinsul cererii introductive poate fi susținut și completat, cu privire la aspecte specifice, prin trimiteri la anumite extrase din înscrisurile anexate, o trimitere globală la alte înscrisuri, chiar anexate la cererea introductivă, nu poate suplini lipsa elementelor esențiale ale argumentării în drept, care, în temeiul dispozițiilor amintite mai sus, trebuie să figureze în cererea introductivă (a se vedea Hotărârea Tribunalului din 17 septembrie 2007, Microsoft/Comisia, T-201/04, Rep., p. II-3601, punctul 94 și jurisprudența citată).
- 195 În speță, trebuie să se constate că, prin intermediul celui de al doilea argument invocat în susținerea concluziilor prin care solicită reducerea cuantumului amenzii, reclamanta nu se limitează, în mod contrar celor susținute de Comisie, să facă trimitere la înscrisurile prezentate de filialele sale, Roca France și Laufen Austria, în cadrul acțiunilor pe care acestea le-au formulat individual. Dimpotrivă, reclamanta susține explicit acest argument arătând că, întrucât s-a stabilit în sarcina sa răspunderea

pentru faptele anticoncurențiale săvârșite de filialele respective doar din cauza calității sale de societate-mamă, amenda în solidar care i-a fost aplicată constituie o simplă reflectare a acestei răspunderi în solidar. Procedând astfel, reclamanta a dezvoltat o argumentație proprie, în termenii căreia consideră că poate să beneficieze de reducerea cuantumului amenzii acordată, după caz, filialelor sale, în calitatea sa de societate-mamă și fără a avea obligația să demonstreze, similar acestora, eroarea săvârșită de Comisie în calcularea cuantumului acestei amenzi.

- 196 În aceste condiții, trebuie respins argumentul Comisiei potrivit căruia al doilea argument invocat de reclamantă în susținerea concluziilor sale prin care solicită reducerea cuantumului amenzii este inadmisibil.

Cu privire la temeinicia celui de al doilea argument

- 197 În primul rând, trebuie să se observe că, prin hotărârea de astăzi pronunțată în cauza T-411/10, Laufen Austria/Comisia, Tribunalul a respins cererea formulată de Laufen Austria prin care aceasta a solicitat reducerea cuantumului amenzii care i-a fost aplicată la articolul 2 alineatul (4) literele (a) și (c) din decizia atacată.
- 198 În aceste condiții, al doilea argument invocat de reclamantă în susținerea concluziilor prin care solicită reducerea cuantumului amenzii trebuie respins ca inoperant, în măsura în care prin intermediul acestuia reclamanta solicită să beneficieze de o reducere a cuantumului amenzii care ar fi acordată, după caz, Laufen Austria.
- 199 În al doilea rând, trebuie arătat că, prin hotărârea de astăzi pronunțată în cauza T-412/10, Roca/Comisia, Tribunalul a redus cuantumul amenzii aplicate în solidar Roca France și reclamantei, în temeiul articolului 2 alineatul (4) litera (b) din decizia atacată, din cauza unei erori săvârșite de Comisie în aprecierea elementelor prezentate de Roca France în cadrul cererii prin care aceasta solicită să beneficieze de o reducere a cuantumului amenzii pe baza Comunicării din 2002 privind cooperarea. În aceste condiții, după ce a acordat o reducere a cuantumului amenzii de 6 %, Tribunalul a stabilit la 6 298 000 de euro cuantumul amenzii aplicate Roca France în solidar cu reclamanta la articolul 2 alineatul (4) litera (b) din decizia atacată.
- 200 În consecință, având în vedere argumentele părților, astfel cum au fost prezentate la punctele 189-191 de mai sus, trebuie să se verifice dacă reclamanta, potrivit propriilor susțineri, are dreptul să beneficieze de aceeași reducere a cuantumului amenzii doar în calitatea sa de societate-mamă răspunzătoare în solidar pentru plata amenzii menționate la punctul 199 de mai sus.
- 201 În această privință, trebuie arătat că, potrivit jurisprudenței, în cazul în care societatea-mamă nu a participat efectiv la încălcare, iar răspunderea acesteia este întemeiată numai pe participarea filialei sale la acea încălcare, răspunderea societății-mamă se analizează ca fiind o răspundere pur derivată, accesorie și dependentă de cea a filialei sale (a se vedea în acest sens Hotărârea Comisia/Tomkins, punctul 191 de mai sus, punctul 39) și, prin urmare, nu poate depăși răspunderea acesteia din urmă (a se vedea în acest sens Hotărârea Tribunalului din 24 martie 2011, Tomkins/Comisia, T-382/06, Rep., p. II-1157, punctul 38, menținută în recurs prin Hotărârea Comisia/Tomkins, punctul 191 de mai sus, punctul 39).
- 202 În speță, trebuie amintit că reclamanta nu a participat efectiv la încălcarea constatată. Astfel, aceasta răspunde pentru faptele săvârșite de Roca France doar în calitatea sa de societate-mamă care deține integral capitalul social al filialei sale.

- 203 În aceste condiții, întrucât, în împrejurările cauzei, răspunderea acesteia se analizează ca fiind o răspundere pur derivată, accesorie și dependentă de cea a filialei sale și, astfel, potrivit jurisprudenței citate la punctul 201 de mai sus, nu poate să depășească răspunderea celei din urmă, în conformitate cu concluziile reclamantei se impune admiterea cererii sale de a beneficia de reducerea cuantumului amenzii acordată Roca France.
- 204 Această concluzie nu poate fi repusă în discuție prin argumentele Comisiei.
- 205 În primul rând, Comisia, invocând Hotărârea Curții din 14 septembrie 1999, Comisia/AssiDomän Kraft Products și alții (C-310/97 P, Rec., p. I-5363), și Hotărârea Curții din 29 martie 2011, ArcelorMittal Luxembourg/Comisia și Comisia/ArcelorMittal Luxembourg și alții (C-201/09 P și C-216/09 P, Rep., p. I-2239, punctul 142), susține că, în lipsa oricărui argument invocat de reclamantă în privința amenzii care i-a fost aplicată în solidar, decizia atacată, în măsura în care prin intermediul acesteia i se aplică o amendă, a dobândit autoritate de lucru judecat în privința amenzii, independent de orice reducere a cuantumului amenzii acordată, după caz, uneia dintre filialele reclamantei în acțiunile pe care acestea le-au formulat individual.
- 206 În această privință, trebuie să se observe că, în hotărârile menționate la punctul 205 de mai sus, Curtea s-a pronunțat în sensul că, dacă un destinatar al unei decizii hotărâște să formuleze o acțiune în anulare, instanța Uniunii este sesizată doar cu elementele deciziei care îl privesc pe acesta. În schimb, elementele care privesc alți destinatari și care nu au fost atacate nu intră în obiectul litigiului pe care instanța Uniunii este chemată să îl soluționeze (Hotărârile Comisia/AssiDomän Kraft Products și alții, punctul 205 de mai sus, punctul 53, și ArcelorMittal Luxembourg/Comisia și Comisia/ArcelorMittal Luxembourg și alții, punctul 205 de mai sus, punctul 142).
- 207 Or, pe de o parte, trebuie să se observe că această jurisprudență nu este relevantă în prezenta cauză. Astfel, aceasta a privit efectele anulării în parte a unei decizii. Prin urmare, această jurisprudență nu este în măsură să repună în discuție considerația potrivit căreia, atunci când răspunderea unei societăți-mamă este pur derivată din răspunderea filialei sale, răspunderea societății-mamă nu o poate depăși pe cea a filialei (a se vedea în acest sens Hotărârea Comisia/Tomkins, punctul 191 de mai sus, punctele 46-50). În aceste condiții, Tribunalul poate aplica societății-mamă, în cadrul acțiunii introduse de aceasta și în măsura în care a formulat concluzii în acest sens, orice reducere a cuantumului amenzii acordată, după caz, filialei sale într-o acțiune introdusă de cea din urmă.
- 208 Pe de altă parte, în măsura în care argumentul Comisiei trebuie interpretat în sensul că prin intermediul acestuia se urmărește să se demonstreze că, admitând al doilea argument invocat de reclamantă în susținerea concluziilor prin care solicită reducerea cuantumului amenzii, Tribunalul s-ar pronunța *ultra petita*, trebuie amintit, astfel cum s-a constatat la punctul 195 de mai sus, că, în cadrul celui de al doilea capăt de cerere prin care a solicitat cu titlu subsidiar reducerea cuantumului amenzii care i-a fost aplicată, reclamanta a prezentat o argumentație în susținerea argumentului respectiv. Prin urmare, în speță, Tribunalul acordă reclamantei o reducere a cuantumului amenzii în raport cu această argumentație, iar nu pe baza motivelor invocate din oficiu.
- 209 În al doilea rând, în răspunsul la o întrebare orală adresată de Tribunal, Comisia a susținut, în esență, că, după cum ar rezulta din cuprinsul punctului 56 din Hotărârea Comisia/Tomkins, punctul 191 de mai sus, extinderea în favoarea societății-mamă a beneficiului unei reduceri a cuantumului amenzii acordată filialei în cadrul acțiunii introduse de aceasta este supusă condiției ca societatea-mamă și filiala acesteia să invoce, în propriile acțiuni, motive similare. Or, în speță, reclamanta ar fi omis să invoce o eroare pe care Comisia ar fi săvârșit-o cu ocazia calculării cuantumului amenzii care i-a fost aplicată în solidar cu filialele sale.
- 210 În această privință, trebuie să se observe că la punctul 56 din Hotărârea Comisia/Tomkins, punctul 191 de mai sus, Curtea a confirmat că, întrucât în cererea pe care a formulat-o Tomkins plc nu ar fi invocat o eroare în privința aplicării unui coeficient multiplicator disuasiv, chiar dacă în acțiunea introdusă de

Pegler Ltd, filială a Tomkins, Tribunalul a redus cuantumul amenzii după ce a constatat o asemenea eroare (Hotărârea Tribunalului din 24 martie 2011, Pegler/Comisia, T-386/06, Rep., p. II-1267, punctele 134 și 144), în mod întemeiat Tribunalul nu a extins beneficiul acestei reduceri a cuantumului amenzii în favoarea societății-mamă în acțiunea introdusă de aceasta.

- 211 Or, în speță, deși este adevărat că reclamanta nu a invocat nicio eroare pe care Comisia ar fi săvârșit-o în calcularea cuantumului amenzii pe care i-a aplicat-o în solidar cu Roca France, trebuie totuși să se constate că, spre deosebire de împrejurările avute în vedere la punctul 56 din Hotărârea Comisia/Tomkins, punctul 191 de mai sus, reclamanta a invocat în mod formal un argument prin care a solicitat Tribunalului să beneficieze de orice reducere a cuantumului amenzii acordată, după caz, uneia dintre filialele sale. Prin urmare, considerațiile prezentate la punctul 56 din Hotărârea Comisia/Tomkins, punctul 191 de mai sus, nu pot fi transpuse în prezenta cauză.
- 212 În aceste condiții, trebuie admis al doilea argument invocat de reclamantă în susținerea concluziilor prin care solicită reducerea cuantumului amenzii, în măsura în care aceasta solicită să beneficieze de o reducere a cuantumului amenzii acordată Roca France.
- 213 Prin urmare, cuantumul amenzii aplicate reclamantei în solidar cu Roca France la articolul 2 alineatul (4) litera (b) din decizia atacată trebuie redus cu 6 %, respectiv cu 402 000 de euro. În consecință, Tribunalul stabilește acest cuantum la 6 298 000 de euro.

[omissis]

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a patra)

declară și hotărăște:

- 1) **Cuantumul amenzii aplicate în solidar Roca Sanitario, SA, la articolul 2 alineatul (4) litera (b) din Decizia C(2010) 4185 final a Comisiei din 23 iunie 2010 privind o procedură în temeiul articolului 101 TFUE și al articolului 53 din Acordul privind SEE (cazul COMP/39092 – Produse și accesorii pentru baie) este de 6 298 000 de euro.**
- 2) **Respinge în rest acțiunea.**
- 3) **Comisia Europeană suportă, în plus față de propriile cheltuieli de judecată, o treime din cheltuielile de judecată efectuate de Roca Sanitario.**
- 4) **Roca Sanitario suportă două treimi din propriile cheltuieli de judecată.**

Pelikánová

Jürimäe

Van der Woude

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 16 septembrie 2013.

Semnături